Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno **vnaprej** plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

ZA NEKAJ VEČ KOT 2c NA DAN DOBIVATE "GLAS NARODA" PO POŠTI NARAVNOST NA SVOJ DOM (izvzemši sobot, nedelj in praznikov).
:: Čitajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242 — Entered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

Vol. 43. — Štev. 43. — NEW YORK, MONDAY, MARCH 3 1941—PONEDELJEK, 3. MARCA, 1941 — Volume XLIX. — Letnik XLIX.

BOLGARSKA PRISTOPILA K OSIŠČU

Tudi Jugoslavija bo primorana pridružiti se osišču

KMALU PO PODPISU POGODBE NA DUNAJU, SO SE ZAČELE NEMŠKE OKLOPNE DIVIZIJE POMIKATI NA BOLGARSKO. — NEMCI SO ZDAJ ŽE NA GRŠKI IN TURŠKI MEJI

V soboto je Bolgarska podpisala svojo pogodbo z osiščem vpričo Adolfa Hitlerja in vnanjega ministra Joachima von Ribbentropa. V imenu Bolgarske je med veliko svečanostjo v Belvedere palači na Dunaju podpisal ministrski predsednik Bogdan Filov. Podpisovanje se je pričelo ob 1.46 popoldne in je bilo končano 11 minut pozneje. Nato pa je Hitler vse navzoče povabil na banket.

Bolgarska je sedaj sedma država, ki je pristopila k trozvezi med Nemčijo, Italijo in Japonsko, prej pa so že k zvezi pristopile Madžarska, Rumunska in Slovaška in sicer 20. novembra lanskega leta.

Filov se je z aeroplanom pripeljal na Aspern letališče, kjer so ga pozdravili von Ribbentrop, grof Ciano in japonski poslanik Hiroši Ošima.

Grof Ciano, ki je bil pri italijanski zračni sili, se je s posebnim vlakom pripeljal na Dunaj malo pred Filovom. Pozdravil ga je von Ribbentrop ter ga je spremil v Grand hotel, pozneje pa so imeli konferenco v Imperial hotelu Hitler, grof Ciano in von Ribbentrop.

Hitler je nenapovedan prišel na Dunaj in ko se je o tem izvedelo po mestu, so se po ulicah zbrale velikanske množice, da ga vidijo.

Predno je v imenu Nemčije podpisal pogodbo von Ribbentrop, je rekel:

"Zopet smo se sestali, da pozdravimo novo deželo, ki se je pridružila naši pogodbi. Prav posebno sem vesel, da je to Bolgarska, kajti v duhu je bila Bolgarska vedno z nami.

"Bolgarska pa ne bo zadnja dežela, ki se je pridružila pogodbi. Ravno nasprotno: prepričan sem, da bo vedno več in več dežel, ki se bodo odločile, da so njihova mišljenja slična našim in bodo sledile politiki, ki je vsebovana v tej pogodbi.

"Pozdravljam prijateljsko Bolgarsko, ki je nanovo podpisala trozvezno pogodbo."

Ko je Filov podpisal pogodbo, je rekel:

"Bolgarska se bo držala vseh prijateljskih pogodb, ki jih je sklenila s svojimi sosedami, in bo vzdrževala in pospeševala svoje tradicijonalno prijateljstvo s sovjetsko Rusijo."

— — —

NEMCI ZASEDLI BOLGARSKO

Nemška armada je v soboto vkorakala na Bolgarsko in je to že 11. država, ki si jo je Nemčija osvojila od leta 1938.

Od jutranjem svitu so se pokozali nemški bombniki nad Sofijo, eno uro pozneje pa so pričeli prihajati škadroni lahkih in težkih bombnikov, lovskih in poizvedovalnih aeroplasov. Ob istem času so pričeli nemški vojaki prihajati v bolgarska pristanišča ob Črnem morju in čez Donavo.

Kmalu zatem so pričeli v južne kraje Bolgarske blizu Grške meje prihajati Stuka aeroplani (strmoglavci).

Dve uri zatem, ko je Filov na Dunaju podpisal pogodbo z osiščem, so pričeli v Sofijo prihajati nemški mehanizirani oddelki. Ulice v Sofiji so bile zaprte za promet in po njih so se razkropili nemški vojaki. Nad mestom pa je krožilo več sto aeroplanov.

— — —

JUGOSLAVIJA JE SEDAJ NA VRSTI . . .

Dobropoučeni krogi v Beogradu napovedujejo, da bo Jugoslavija najbrže sledila zgledu Bolgarske in bo stopila v zvezo z osiščem, ako bo šla njena dosedanja vnanja politika v sedanji smeri.

Vse kaže, da je Jugoslavija, ki je zadnja država v jugovzhodni Evropi, ki je še obdržila svojo nevtralnost v veliki borbi med Nemčijo in Anglijo, prišla do zaključka, da ji ne kaže drugega, kot, četudi proti svoji volji, da stopi na stran osišča.

Včeraj je bila ob 6. zjutraj nenadoma zaprta meja med Jugoslavijo in Bolgarsko, ko je pričela nemška armada prihajati iz Rumunske na Bolgarsko.

FILOV SPOROČIL SOBRANJU O POGODBI

Ministrski predsednik Bogdan Filov je sobranju sporočil, da je podpisal na Dunaju pogodbo za zvezo z Nemčijo, Italijo in Japonsko in rekel, da Bolgarski kaj drugega ni preostajalo, ker si je le na ta način mogla ohraniti mir.

Angleški poslanik George W. Rendel je bil dve uri v avdijenci pri kralju Borisu in dasi ni bilo naznanjeno o čem sta razpravljala, vendar domnevajo diplomati, da je poslanik kralju sporočil, da bo Anglija prekinila diplomatske zveze z Bolgarsko.

— — —

(Nadadljevanje na 3. str.)

Vojno pravo na Holandskem

Kdorkoli bo pozival delavce na štrajk, bo obsojen na petnajst let ječe. — V gotovih slučajih bo zadela agitatorje tudi smrtna kazen.

Iz Amsterdama poročajo preko Berlina, da so nemške oblasti proglasile vojno stanje nad severnim delom Holandske. Vzrok? V Amsterdamu je izbruhnilo več štrajkov in so se završili resni izgredi.

Štrajkarjem je bilo naročeno, naj se vrnejo nemudoma na delo. Če tega ne bodo storili, jih bo zadela izredno huda kazen.

V proklamaciji, ki jo je izdal v Haagu nemški vojaški poveljnik general Christensen, je rečeno:

— Z današnjim dnem sem prevzel vso eksekutivno oblast nad provinco Severno Holandsko. To sem bil prisiljen storiti zaradi sedanjega političnega položaja.

— Prepovedana so zborovanja, demonstracije in zbiranja na cestah. V provinci so prepovedane vse politične stranke. Nošnja kakršnihkoli znamenj je tudi prepovedana.

— Kršilce teh odredb bo sodilo vojaško sodišče.

— Vsak, ki nagovarja delavce, naj zaštrajkajo oziroma odložе orodje, bo obsojen na petnajst let ječe.

— Stavkarske agitatorje v industrijah, ki delajo za vlado, utegne doleteti smrtna kazen.

Belgijski časopis "Le Pays Reel", glasilo nacijem prijaznih Belgijcev, poroča, da je po nekaterih belgijskih gostilnah včasi slišati nazdravljanje angleškemu ministrskemu predsedniku Churchillu.

Belgijci pojejo kraljevo himno, narodno himno in marseljezo.

Na Norveškem je opažati nekaj zelo značilnega. Ko privozi v kokšnem norveškem mestu štritkara na Trg kralja Haakona, bi moral konduktor enostavno javiti:

"Trg kralja Haakona!" Namesto tega pa pravi kolikor more glasno: "Trg njegovega veličanstva kralja Haakona!"

Nemške oblasti si na vse mogoče načine prizadevajo zaustaviti med Norvežani širjenje časopisa "Illegal Times", ki vsak dan sproti informira prebivalstvo o najnovejših angleških zmagah.

List ima zelo majhno obliko ter je tiskan na tenkem papirju, da ga je lažje skriti.

Nemci imajo povsod razpostavljene svoje špijone, navzlic temu so pa Belgijci, Holandci in Norvežani še precej dobro poučeni, kaj se godi v inozemstvu. Nemci seveda take novice strogo prikrivajo.

VOJNA INDUSTRIJA V POLNEM RAZMAHU

Kontrakti za narodnoobrambni program bodo predstavljali vrednost petnajst tisoč milijonov dolarjev. — Do leta 1944 bo izdelanih 50 tisoč letal.

Lahko se reče, da je ameriška vojna industrija v polnem razmahu. Industrijalne družbe po vseh delih dežele so dobile petnajst tisoč milijonov dolarjev naročil. Ta vsota je približno šestkrat večja kot je znašala vsa ameriška avtna produkcija leta 1939. V to pa seveda niso všteta samo ameriška naročila, pač pa tudi naročila za angleško vlado.

Še vedno je pa treba oddati z šest tisoč milijonov dolarjev naročil, h čemur se bodo pridružile še nadaljne milijarde, ki jih bo kongres nedvomno dovolil. Tudi Anglija še ni oddala zadnjega naročila.

Vojna industrija igra veliko vlogo tudi v civilnem gospodarstvu. Tako je bilo naprimer avtomobilskem tovarnam naročeno, naj posvečajo večjo pozornost produkciji zrakoplovnih motorjev kot pa avtomobilov.

Mnodgo tovarn si še vedno ni nabavilo potrebnih strojev ter preuredilo svojih prostorov, da bi mogle zadostiti vsem zahtevam. Upati pa je, da se bo to zgodilo v najkrajšem času.

Višek vojne produkcije bo dosežen prihodnje leto, v nekaterih posameznih panogah pa še kasneje.

Meseca januarja so izdelale ameriške tovarne 1026 letal. To je znatno več kot so strokovnjaki konci prejšnjega leta domnevali.

William S. Knudsen, ravnatelj produkcijskega urada, je napovedal, da bodo do konca tekočega leta producirale ameriške tovarne 18 tisoč letal. Do leta 1944 bo izdelala Amerika 50 tsoč letal.

Nadalje izdelajo tovarne vsak dan štiri lahke tanke, dočim je zaenkrat še tajnost, kako napreduje produkcija 55-tonskih in še težjih tankov.

Izreden napredek je opažati v ladjedelnicah. Vsakih dvanajst dni je izdelana nova ladja in prideljena zvezni mornarici, dvomljivo je pa, da bi bilo mogoče pred letom 1946 završiti mornariški program.

Kralj šel naproti ameriškemu poslaniku

Novi ameriški poslanik John G. Winant se je v soboto z aeroplanom prijeljal iz Lizbone v Bristol. Kralj Jurij VI. se mu je peljal naproti in ga je pozdravil na neki železniški postaji izven Londona. V tem je kralj posnemal predsednika Roosevelta, ki je šel naproti novemu angleškemu poslaniku lordu Halifaxu, ko se je s križarko pripeljal v Ameriko.

Onstran morja

Potres na Grškem

V sobto zgodaj zjutraj je močan potres pretresel severno Grško in poročila pravijo, da je bilo mnogo človeških žrtev.

Larisa, ki ima 30,000 prebivalcev, je telefonično zaprosila Atene za šotore za najmanj 15,000 ljudi. Ker so bili ob času potresa ljudje večinoma v posteljah, se je bati, da je bilo mnogo ljudi ubitih.

Središče potresa je bilo v El Assoni.

— — —

Velike laške izgube v zraku

Grško vrhovno poveljstvo je naznanilo, da je angleški zračni škadron v soboto zadel na laški škadron nad južno albansko fronto, nakar se je pričela vroča bitka, tekom katere so angleški aeroplani izstrelili nad 30 laških aeroplanov. Devet laških aeroplanov pa je bilo tako poškodovanih, da niso več za vporabo.

Grško vrhovno poveljstvo tudi kratko naznanja, da so grške kopne čete na mnogih krajih pregnale Italjane. Vjetih je bilo več Lahov in odbiti so bili laški napadi s tanki. En tank je bil uničen.

— — —

Laški časopis napada Švico

Laški list "La Tribuna" poroča, da so se nedavno završile v Švici protiitalijanske demonstracije in dostavlja: — Švica naj ne pozabi, da je obdana od Nemčije in Italije. Ali je Švica mogoče Angliji naklonjena? Švicarska vlada naj se primerno opraviči in naj skrbi, da se taki dogodki ne bodo več ponovili.

Ob koncu članka namiguje "La Tribuna", da je Švica povsem odvisna od milosti Nemčije in Italije.

— — —

Španska dobila laški račun

Italjanska uradna časnikarska agentura Stefani je sporočila, da Italija trdi, da je potrošila 7,500,000,000 lir (okoli 375,000,000 dolarjev), ko je pomagala upornikom pod poveljstvom generala Francisca Franca v španski državljanski vojni ter je poslala Španski račun za 5,500,000,000 lir, kateri znesek naj bo plačan v 24 letnih obrokih.

Stefani je objavila podatke o pomoči, ki jo je nudila Italija Španski v državljanski vojni in sicer:

Italija je poslala Španski 763 aeroplanov, katerih so se posluževali laški zračni škadroni in zračna sila generala Franca; 1414 motorjev; 1672 ton bomb in 9,250,000 nabojev za strojnice.

Za španske čete na kopnem je Italija poslala 1930 topov, 10,136 avtomatičnih topov, 240,747 pušk in revolverjev, 7,514,537 nabojev za topove, 324,900,000 nabojev za puške in 7668 motornih koles.

Španske državljanske vojne se je vdeležilo 91 laških bojnih ladij, 92 ladij pa je prevažalo vojni materjal.

Italjanske podmornice so potopile 72,800 ton "sovražnih" ladij.

KONEC STAVKE PRI BETHLEHEM STEEL

Po dva dni trajajoči stavki so se vrnili delavci v Bethlehem Steel tovarno v Lackawanna, N. Y. — Oblasti so bile pripravljene na dolgo trajen spor. — Šerif je že prosil governerja za vojaško pomoč. — Tovarna se je preskrbela z živežem za stavkokaze. — Unija trdi, da se je 95 odstot. delavcev odzvalo pozivu na štrajk.

Po posredovanju Williama S. Knudsena, ravnatelja produkcijske uprave, je bila stavka pri Bethlehem Steel Company v Lackawanna, N. Y., ki je izbruhnila v sredo ob devetih zvečer, v petek končana. Družba je sprejela nazaj vse odpuščene delavce — tisoč po številu — glede zvišanja plač in drugih zahtev so se pa začela pogajanja med zastopniki družbe in zastopniki CIO odbora za organiziranje jeklarjev.

Prejšnja poročila o pripravah za stavko in njenem razvoju so se glasila:

V Washingtonu je narodnoobrambna komisija sestavila program, po katerem naj bi bilo doseženo že vsaj premirje med Bethlehem Steel Company ter CIO odborom za organiziranje jeklarjev.

Program vsebuje poslednje tri točke:

Bethlehem Steel Company naj v svoji tovarni v Lackawanna, N. Y., čimprej zaposli vse delavce.

Med družbo in delavsko organizacijo naj se takoj začno pogajanja za uravnavo stavke.

Obrambna komisija se bo z Delavskim uradom posvetovala glede možnosti glasovanja.

William S. Knudsen in Sidney Hillman, načelnika produkcijske uprave sta skupaj izdelala program. Hillman in Knudsen sta v petek izjavila, da se bosta obe stranki s programom zadovoljili in da bo tovarna kmalu začela obratovati.

Newyorški governer Lehman je poveril vso odgovornost za vzdržanje miru v okolici tovarne Bethlehem Steel Company v Lackawanni, N. Y., šerifu Erie okraja. Šerif je najel nekaj pomagačev.

Policija je noč in dan pripravljena, kajti pred nekim vhodom v tovarne, je prišlo do spopada, v katerem je bil ranjen neki policist.

To je bilo prvo krvoprelitje v štrajku, ki je bil proglašen prejšnjo sredo zvečer ter je bil v četrtek dopoldne že v polnem teku.

Voditelji CIO ostro kritizirajo brutalno in neutemeljeno ravnanje policistov, ki so bili razpostavljeni ob vhodu na buffalski strani. Buffaloskega župana Thomasa F. Hollinga je organizacija opozorila, da policisti nedvomno skušajo izzvati izgrede.

Newyorški governer je ostro kritiziral šerifa Pollacka, ker je imel prvi dan stavke na razpolago samo osemnajst uradnikov in ker ni zaprisegel nobenih pomožnih šerifov.

Pollack je prosil governerja, naj pošlje v okraj vojaštvo, governer mu je odgovoril, da tega ne bo storil, češ, da so za vzdržanje miru in reda odgovorne okrajne oblasti.

Delavci zahtevajo za povratek na delo izpolnitev naslednjih pogojev:

— Bethlehem Steel Company naj takoj zaposli vse odpuščene in suspendirane delavce.

Med zastopniki unije in kompanije naj se takoj začno dogovori glede uravnave vseh spornih vprašanj;

pod nadzorstvom Delavskega urada naj delavci glasujejo, kdo naj jih zastopa pri kolektivnih pogajanjih.

V Washingtonu je izjavila delavska tajnica Miss Perkins, da ji stališče, ki ga je zavzela delavska organizacija, skoro onemogoča posredovanje. Prepričana je bila, da bo stavka najmanj za 48 ur odgodena, pa je bila proglašena že po 24 urah.

Bethlehem Steel Company ima za tisoč petsto milijonov dolarjev vojnih naročil ter je z ozirom na zahteve narodnoobrambnega programa eno najvažnejših podjetij v deželi.

Tudi po nekaterih drugih tovarnah Bethlehem Steel so zapretili delavci s stavko. Precej razburljiva poročila prihajajo naprimer iz tovarne v Sparrows Point, Maryland.

V lackawanski tovarni Bethlehem Steel Company je normalno zaposlenih štirinajst tisoč delavcev. Unijski uradniki trdijo, da jih je glasovalo 95 odstotkov za stavko in da jih toliko tudi faktično stavka.

Kompanija je seveda drugačnega mnenja. Pravi namreč, da se je stavka sama po sebi izjalovila ter da bi se več tisoč delavcev vrnilo na delo, če bi jim policija preskrbela varno spremstvo.

Ko so se razširile govorice o stavki, se je tovarna preskrbela z živežem za več tisoč oseb. Tisti, ki se niso odzvali pozivu na štrajk, imajo v tovarni hrano in prenočišče.

Charles Dugan, policijski načelnik Lackawanne, pravi, da je v tovarni od dva do tri tisoč delavcev.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation). Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly $6.—. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.—; za pol leta $3.—; za četrt leta $1.50. — Za New York za celo leto $7.—; za pol leta $3.50. Za inozemstvo za celo leto $7.—; za pol leta $3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Telephone: CHelsea 3—1242

VIHAR SE BLIŽA

Vsa znamenja kažejo, da se bliža najdaljši odmor sedanje vojne svojemu koncu. Izza lanskega julija ni bilo nobenih večjih bojev. Izjalovljen laški pohod proti Grški ter boji med Angleži in Italijani v Severni Afriki so naposled le stranskega pomena. V sedanji vojni je prava borba le tista, ki jo vprizarjajo Hitlerjeve divizije. Kamorkoli je dospelo teh 250 ali mogoče celo 300 divizij, so pustile za seboj neizbrisna znamenja.

Predstavljajo namreč ogromno kopensko silo, opremljeno z najmodernejšimi pripomočki, z oklopnimi avtomobili, tanki in letali.

Hitler jih mora prej ali slej zopet porabiti, da se jih ne lotita rja in okorelost.

Postava dinamike ga sili k nadaljnim prodiranjem. — Kam bo udaril? Kamorkoli! Udaril pa bo. Približal se je namreč čas pomladnih ofenziv.

Mogoče bo poslala svoje divizije z Balkana proti Bosporu, odtam pa proti Iraku in Sueškemu prekopu.

Mogoče se mu bo zdela primerna pot preko Španije do Gibraltarja, odtam pa v Severno in Severozapadno Afriko. Lahko se pa tudi zgodi, da bo udaril naravnost na Angleško otočje.

Ofenzive se utegnejo vršiti posamič ali v medsebojni zvezi. Mogoče pa tudi vse istočasno.

Vse je verjetno, le nekaj ne: da bi Hitler podaljšal že osem mesecev trajajoč mir.

Na Balkan si je že odprl pot. Romunski je sledila okupacija Bolgarske. Tudi Jugoslavija se bo morala vkloniti njegovim poveljem.

Da bi se Hitler samo zaradi Grške spuščal na Balkan, je skoro neverjetno. To bi bilo zanj premalenkostno in nevredno takih naporov. Njegov cilj sta nedvomno Irak in Sueški kanal.

Četudi Hitler zmaga v Mali Aziji, se vojna tam ne bo odločila. Morebitni uspehi v Mali Aziji bi mogoče hipno zasenčili Hitlerjeve neuspehe proti Angleškemu otočju.

Nihče ne dvomi, da bo Hitler zavzel Gibraltar, če ga bo napadel. Poleg Gibraltarja bi se polastil tudi kontrole nad morsko ožino, vodečo v Sredozemsko morje. Toda s tem bi zašel v nevarne politične težkoče. Tako nevarne, da bi jih ne odtehtali vojaški uspehi.

S pohodom preko Španske bi pahnil Hitler španski narod, ne le v večje pomanjkanje, pač pa v lakoto.

Vprašanje je tudi, kaj bi storila francoska kolonijalna armada v Severni Afriki, če bi nacijsko vojaštvo vdrlo v nadaljno francosko ozemlje.

Pa tudi borba, ki bi v tem slučaju izbruhnila, bi bila le stranskega pomena. In nobenega trajnega dobička bi ne bil Hitler deležen, če bi poleg Gibraltarja zavzel še Sueški kanal.

Kajti če hoče zares zmagati, mora poraziti Anglijo. Angleško armado, angleško zračno silo in angleško brodovje.

Vse kaže, da bo vprizoril odločilen napad na Anglijo in sicer po morju in po zraku. Prilik za zmago nima dosti, toda Hitler je v preteklosti že večkrat dokazal, da je zmožen brezprimerno dosti žrtvovati.

Ves svet napeto pričakuje bližajoče se svojevrstne borbe za Angleško otočje. Mogoče se bodo naciji vsuli iz letal na angleško zemljo, kjer jih bodo skušali Angleži z ognjem pokončati, kakor pokončuje farmer roje kobilic.

Angleškega brodovja Hitler ne bo dobil. To je izključno.

Pa tudi če Hitler po kakšnem čudežnem naključju zavzame Angleško otočje, še vedno ne bo mogel govoriti o zmagi.

Čedalje jasneje postaja, da obeta biti sedanja vojna najstrašnejša vojna med kopensko in pomorsko silo. Zmagal bo tisti, ki bo dalje vzdrževal. Res, da je Hitler osvojil skoro vso Evropo, toda vsa Evropa je kakor oblegana trdnjava, čije ljudstvo se bo počasi izstradalo, ker zaradi angleške blokade ne more ničesar dobiti iz zunanjega sveta.

Angleške blokade Hitler ne bo prebil. In ker je ne bo prebil, so vsi njegovi dosedanji uspehi v bistvu ničevi.

Hitler tudi letošnje poletje ne bo zmagal. Nemški narod se bo torej približal že tretji zimi—vojne pa še ne bo konec.

Hitler pita že drugo zimo nemški narod z obljubami. — Skoro neverjetno je, da bi se Nemci še tretjo zimo zadovoljili s samimi obljubami.

ZALOGA TEH KNJIG JE POSLA

Tem potom naznanjamo, da nam je potekla zaloga sledečih knjig izza objave zadnjega cenika:

Umirajoče duše, (Ilka Vaste)
Moje življenje (Ivan Cankar)
Hubert (Paul Keller)
Zadnja pravda (J. S. Baar)
Tisoč in Ena Noč

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.

Psihijatri v zdravniških narodnih odborih

Umne in živčne bolezni v zadnji svetovni vojni so povzročile Združenih državam bilijon dolarjev stroškov. Zato je vlada jako previdna glede umnega zdravja nabornikov.

Oskrba na umu in živčnih bolnih veteranov, ki so si bolezen baje nakopali v zadnji vojni, stane davkoplačevalce Združenih držav do sedaj skoraj en bilijon dolarjev, kakor je izjavil dr. Harry Stack Sullivan, psihijatrični svetovalec naborne oblasti.

Oblasti nočejo, da bi sedanja obvezna vojaška služba ali kake bodoče vojne zopet nakopale javnosti take ogromne stroške, in zato so vsaj po enega psihijatra (zdravnika za umne in živčne bolezni) dodelile vsakemu zdravniškemu naborne mu odboru, da se izključijo iz vojaške službe oni, ki so osebno nesposobni.

Kakor dr. Sullivan razlaga, ob jako tehnični naravi modernega vojskovanja, dva ali trije možje v enem polku, ki so nepodvrgljivi disciplini, ki se ne morejo prilagoditi svojim sovojakom, in ki očividno niso sposobni za vojaško življenje, morejo povzročevati več škode kot sovražnikova strojna puška in napraviti veliko stroškov svoji domovini. Je pa tudi druga vrsta posameznikov, ki se morejo popolnoma prilagoditi vojaškemu življenju, ali ko so se privadili, ne morejo kasneje vzdrževati same sebe izven vojaške službe in zato postanejo večno breme na ramenih davkoplačevalcev.

Dr. Sullivan pa je pripoznal, da mnogi člani oben teh vrst ljudi so izredne vrednosti v obrambnih industrijah. Nekateri celo utegnejo imeti visoke kakovosti vodstvene sposobnosti, ki bi jim dale visoko vrednost v skoraj vsakem položaju izven vojaških redov. Naborna oblast se trudi izločiti take ljudi, predno pridejo v vojaške tabore. V preteklosti se je kaj malo pazilo na osebne kakovosti bodočega rekruta, ako ni bil očividno umno in čustveno nestalen.

Kakor dr. Sullivan poroča, se sedaj namerava sklicati vrsto sej za zdravniške preglednike 6,401 lokalnih nabornih odborov in člane 600 zdravniških posvetovalnih odborov širom dežele. Zdravnikom lokalnih nabornih odborov se bodo dajala navodila glede bolj očividnih znakov duševnih hib, tako da oni registranti, ki jih izkazujejo, morejo biti odkazani zdravniškim posvetovalnim odborom.

Program — po dr. Sullivanu — gre za tem, da se izberejo taki ljudje, katerih mesto v skupnem sistemu narodne obrambe je v vojski in ki ne bi bili za svrho obrambe bolj na mestu nekje drugje. Seveda se bo izključilo precejšnje število "ženijev". Dr. Sullivan priznava "ženijalni" človek, naglaša pa, da "po navadi ne napravlja dobrega vojaka. On utegne biti jako dober voditelj, ali bo je, da pride do kakega vodstva po kaki drugi poti nego po vojski."

Industrijalna psihijatrija nudi skoraj istotako velik problem, dodaja dr. Sullivan. V preteklosti, je rekel, je bila navada jemati najboljše za vojsko in pustiti "nesposobne" za tovarne, kjer so dostikrat zakašnjevali produkcijo in tako često ovirali prizadevanje vojske. Sedaj pa, poudaril je, se hoče, naj industrija ima svoj delež na najboljšem, ali ona mora sama storiti potrebno, da se odstranijo neprikladni ljudje in prilagodijo oni, ki so na kak način obremenjeni.

Kar se tiče vojaškega vežbenega programa, dr. Sullivan priznava, da ni v Združenih državah zadosti psihijatrov za popolno izvedbo programa. Za to se je treba precej zanašati na zdravnike, ki imajo nekoliko psihijatrične izkušnje. Vsak registrant pa bo podvržen psihijatričnemu pregledu kake vrste. Splošni nasvet zdravniškim preglednikom v lokalnih odborih je, naj posameznike, ki se jim zdijo nenavadni, preodkažejo zdravniškim posvetovalnim odborom, ako so mnenja, da je treba popolnejšega pregleda.

Kompetentni psihijatri se dodelijo zdravniškim posvetovalnim odborom iz seznamov, pripravljenih od ameriške psihijatriške družbe, ameriškega zdravniškega udruženja in državnih zdravniških društev.

LJUBEZEN DALJŠA ŽIVLJENJE.

Stara izkušnja je, da poročeni ljudje dalj časa živijo nego neporočeni. Glede te izkušnje bi sicer marsikaj lahko pripomnili. Ljudje si predstavljajo vse skupaj zelo materialistično: redno življenje, domačo hrano in druge podobne stvari navajajo za može kot razlog in pojasnilo. Pri tem pa ne pomislijo, da to ne more veljati tudi za ženo. Tudi samostojna ženska živi redno kakor njena poročena vrstnica, sama si kuha itd., a navzlic temu je njena povprečna življenjska dolgost krajša.

Ako še nimate Blaznikove Pratike za leto 1941, imate še priliko jo dobiti. Letos smo naročili dovolj veliko zalogo, da zadostimo povprečnemu vprašanju po tej knjigi. Srečni smo bili, da smo prejeli celotno naročbo iz starega kraja. — Zatorej, ako še nimate Pratike, naročite jo še danes, ako jo želite. Cena je 25 centov. — Svoto lahko pošljite v gotovini, dobro zavito v zalepki ali ako bivate v Združenih državah, se lahko poslužite znamk po 2 oziroma po 3 cente. — Naročila pošljite na KNJIGARNO "GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York City.

Tu nas znanost preseneča z ugotovitvjo, da osvetljujejo stari problem s popolnoma druge strani. Švedski biolog Erik Agdur v Upsali je imel izvirno domislico, da bi s poskusi dognal življenjsko dolgost "srečno poročenih" živali v primeri s sami in "zarjavelimi devicami" med njimi, ki so drugače živeli enako življenje.

Agdur je eksperimentiral s kunci, belimi mišmi in podganami, ki jih je gojil takoj po rojstvu bodisi v parih, bodisi posamič v kletkah. "Stranski skoki" so bili tako nemogoči.

Povečana življenjska sila v "zakonski sreči" je šla celo tako daleč, da so "poročene" živali celo bolezni, zastrupitve in celo večje količine alkohola bolje prenašale nego samske.

Posebno ugodne učinke je imela "ljubezenska sreča" za živali ženskega spola. "Zapuščena dekleta" med podganami so kmalu izgubila vsako veselje do življenja. Nasprotno pa so samice kuncev bolj ali manj brezbrižne živali, ki lahko brez moža veselo in požrešno živijo tja v dan. Med živalmi so tedaj razlike — a baš glede človeka to vprašanje še ni nedvomno rešeno kdo prenese samševstvo slabše, moški ali ženska? Vsekako pa velja za oba, da je zakon za vse najboljši. Čim bolj srečen je zakon, temveč upanja imata lahko zakonca na zdravje in dolgo življenje.

Peter Zgaga

SLUČAJ

Slučaj igra eno najvažnejših vlog v našem življenju. Včasi je ena ura prezgodaj ali prekasno odločilna za usodo človeka. Tudi srečanja se vrše slučajno ali po naključju. Srečanja, tako čudovita in neverjetna, da človek neverno strese z glavo, ko sliši ali bere o njih.

Pred svetovno vojno je prišteval Glas Naroda med svoje najboljše dopisnike Johna Marelo, mladega dolenjskega rojaka, ki je služil v ameriški armadi na Filipinih.

Živo se spominjam enega njegovih dopisov, v katerem opisuje zanimiv odlomek iz svojega življenja.

— Delal sem v pennsylvanski majni, — pravi, — pa sem se vsega skupaj naveličal. Po svetu me je gnalo, in sem se vpisal v ameriško armado. Ko sem omenil, da bi rad na Filipine, so me nekaj mesecev po naboru poslali tja. Potoval sem v civilni obleki na vladne stroške. V San Franciscu sem se vkrcal na majhen potniški parnik. Ko smo bili kakšnih pet dni od pacifične obali, je izbruhnil precej hud vihar. Tistega večera sva bila v obednici samo dva potnika. Neki svetolas mlad človek in jaz. Nisva govorila in večerja nama ni šla v slast. Moj sopotnik potegne iz malhe steklenico vina ali žganja in mi jo brez besede ponudi. Imel sem masten rok in baš takrat se je parnik sunljivo zazibal. Na kratko povedano: — Steklenica mi je izmed prstov zdrknila na tla in se razbila. Takrat pa vzklikne moj sopotnik: — O, prmejduš! — Lahko rečem, da me ni še nikdar nobena beseda na svetu tako presenetila in se mi nobena ni zdela tako sladka kot ta kletvica. Ko sem po naše spregovoril, je tudi moj sopotnik zazijal.

— Slovenec? Slovenec? — sva spraševala drug drugega si stiskala desnici ter se trepljala po ramenih.

— Povedal je, — da se piše Anton Koželj, in da je bil šele dve leti v Ameriki. Doma je (imenoval je dolenjsko vas, oddaljeno komaj dve uri od mojega rojstnega kraja) in je delal v pennsylvanski majni in sicer tam blizu kakor jaz. Tudi on se je vsega naveličal in se vpisal v armado. Poslali so ga na Filipine. In tako sva se srečala sredi Pacifika, dva Slovenca, dva ožja rojaka, ki ju je skoro istočasno navdala ista misel. Če ni to izreden slučaj, ne vem, kaj bi rekel.

Tako je opisoval John Marela v prvem dopisu svoje potovanje in neverjetno srečanje. V poznejših svojih poročilih, je zanimivo pripovedoval, kako sta se s Koželjem skupno izkrcala v Manili, se istega dne prijavila vojaškemu poveljstvu, kako so ju pridelili istemu polku, istemu bataljonu in isti komapniji. Bila sta neločljiva prijatelja. Vsako prosto uro sta skupaj preživela, in na vsak Marelov dopis se je podpisal tudi Koželj ter dostavil nekaj besed. Vojaško življenje jima ni bilo le znosno, pač pa celo prijetno.

— Zdi se mi, da ne bo konec prijetnih presenečenj, — je sporočil Marela v svojem petem ali šestem dopisu. — Hvala vam, ker mi list tako redno pošiljate. S prijateljem Koželjem sva se že povsem prilagodila novim razmeram. Hrana je dobra, opravka ni dosti, le podnebju se je težko privaditi. Nekaj posebnega so pa filipinske noči. Hladne in opojne. Ko se sinoči sprehajava po mestnem parku, se zdrzneva in obstaneva. Zaslišala sva orgljice, naše domače, slovenske. In tudi melodija je bila slovenska, kar naju je še bolj presenetilo. V travi je ležal ameriški vojak in je bil tako zaverovan v igranje, da naju spočetka sploh ni opazil. Igral je pa tisto našo: "Nobene bukvice niso tak' lepe, kot je ta urlaubarski pos . . ."

— Ni bilo treba dosti spraševati. Bil je Anton Primic iz Ilirske Bistrice.

— Zdaj smo trije, — je zaključil Marela svoj dopis, na katerem sta bila poleg njega podpisana tudi Primic in Koželj.

— Mogoče bomo še katerega srečali. Mogoče so ga, mogoče ga niso, kajti kmalu po tistem je John Marela utihnil. Tudi o Primicu in Koželju ni bilo nobenega glasu več. Izbruhnila je svetovno vojna.

Kdo ve, če so ostali na Filipinih ali so bili premeščeni nazaj v Združene države in odtukaj poslani v Francijo.

Vedno se mi pa zdi, da bo nekega dne stopil predme že ostarel možak ter mi podal roko rekoč:

— John Marela je moje ime. Nikdar me nisi videl, toda mogoče se mojih dopisov spominjaš?

DRASTIČNO SREDSTVO PROTI LENOBI.

V kaznilnici v Amsterdamu so uvedli drastično sredstvo proti lenim kaznencem. Kaznence, ki jih ne morejo prisiliti z nobenim drugim sredstvom k delu, posade v posebno celico, ki je prav za prav neke vrste vodnjak. Zaprta je hermetično in na dnu je postavljena črpalka. V njo stalno priteka po več ceveh voda tako močno, da jo mora kaznenec neprestano črpati, če se noče utopiti. To sredstvo proti lenobi se je izkazalo zelo uspešno.

Blaznikove Pratike in Slovensko - Amerikanci Koledar za leto 1941, lahko dobite pri zastopniku "Glasa Naroda", v Vaši naselbini. Ako jih nima, bo jih naročil za Vas.

NAZNANILO in ZAHVALA

Žalostnega srca naznanjam vsem prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustil po dolgi in mučni bolezni, ljubljeni soprog in oče

Joseph Žigon

Pokojni je bil rojen leta 1888 v Volčjem gradu pri Sežani na Krasu iz dobro poznane družine Žigonove. Umrl je 9. februarja, 1941.

Lepa hvala vsem sosedom, prijateljem in znancem za sv. maše, za krasne vence, avtomobile in brzojave. Posebno se zahvalim mojemu bratu Mr. Frank Sirca in družini iz Cleveland, O., in bratu Johnu in družini iz Scranton, Pa., in sestri Mrs. John Kraus in družini iz Cleveland, O., Mrs. Rist in soprogu iz Cleveland, O. — Nadalje se zahvalim Mrs. Lever in družini iz Cooperstown, N. Y., družini Bill Udovič. Hvala vsem, ki ste nas prišli tolažit v takem mrazu v žalostnih dnevih. Hvala vsem, kateri ste se prišl poslovit od pokojnega soproga. Hvala vsem, kateri ste se vdeležili pogreba. — Ne zamerite, ker ni vseh imen; bi vzelo preveč prostora. Toraj še enkrat stotera hvala.

Tebi, dragi soprog in oče, pa želimo: počivaj v miru in lahka naj Ti bode Ameriška gruda.

Žalujoči ostali:

FRANCES ŽIGON, soproga;

ERNA, hči; JOSEPH, AUGUST, STANLEY, ALBERT HENRY, sinovi.

V starem kraju zapušča tri brate in štiri sestre; v Chicagi zapušča teto, Mrs. MARIJO LAH, in v Clevelandu strica, Mr. RICHARD MAKOVEC.

Forest City, Pa., Box 907,
26. februarja, 1941.

DARILNE POŠILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO

V DINARJIH

100 DIN	$ 2.00
200 DIN.	$ 3.95
300 DIN.	$ 5.75
500 DIN.	$ 9.00
1000 DIN.	$17.50
2000 DIN.	$34.00
5000 DIN.	$82.50

V LIRAH

50 LIR	$ 2.85
100 LIR	$ 4.85
200 LIR	$ 9.20
300 LIR	$13.50
500 LIR	$21.75
1000 LIR	$43.00
2000 LIR	$85.00

Ker zaradi položaja v Evropi parniki neredno vozijo, tudi za izplačila denarnih pošiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po CABLE ORDER, za kar je treba posebej plačati

$1.—.

Vsled razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih oz. lirah. Isto velja tudi za vse druge evropske države.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
:: : POTNIŠKI ODDELEK : ::
216 West 18th Street, New York

Kratka Dnevna Zgodba

VILMA:

Zakonci brez otrok

Trgovski potnik Vladimir Jakopič je mož v najboljših letih. Na senčih se mu že nekoliko srebrijo lasje, obraz mu je oster, postava vitka.

Šest dni v tednu je gospod Jakopič na potovanju; zbira naročila za tvrdko Paša in Hmelj, trgovino s sadjem in zelenjavo. Ob nedeljah prihaja domov na odpočitek.

Vzorna domačija. Gospa ni nevarna lepotica, zato je dom tem mirnejši in red večji. Dvoje, troje skromnih obleck v nekaj letih, nazadnje iz krila rokavi za novo obleko. Barvo za lase si kuha sama iz saj in orehovih olupkov. Zaradi glavice zelja vstaja ob petih zjutraj in gre na trg. Skratka — vzorna žena.

Jakopičeva družina je brez otrok. Marsikdo jima zavida. In vsi drugi ugotavljajo, da sta to dva zelo srečna človeka. To je prava idila, kadar gresta v nedejo na izprehod. On se je zaljubljeno drži, kakor da je njegova žena nalado, lepo dekle, ne pa uvela žena. In ona se kar vidi v njem.

(Kaj vse pripovedujejo ljudje!

"Vidiš, to je dober mož. In zvest. Sam pravi, da ne more biti nobena žena na svetu lepša, kakor njegova, ker je to njegova žena," so poudarjale sosede v domačih sporih.

Zvesti mož in vzorna žena sta se po nedeljskem sprehodu vrnila domov. Ženi ni bilo za družbo, kino in gledališče, on pa je moral zgodaj zjutraj vstajati, da bi ne zamudil vlaka.

* * *

V Beogradu v hotelu Y. se gospod Jakopič včasih shaja s svojim prijateljem. Na četrt, pol leta si dajata tam sestanek. Njuno prijateljstvo traja že leta. Od trgovske šole, ko je eden izmed njiju nosil v šolo kose domačega prekajenega mesa, drugi pa je imel najlepšo pisavo v razredu. Spomine na vse to pogrevata oba moža, ki jima že sivijo lasje. Tisti gospod, ki je nosil v šolo prekajeno meso, je gospod Seljan; ima glavno zastopstvo gospodarskih strojev. Ker je Adolf Seljan menda pol leta starejši kakor Jakopič, in tudi za to, ker je precej obilnega življenja, se vede proti bivšemu sošolcu bolj po očetovsko. In gospod Jakopič se je navadil, da se zmerom spoveduje svojemu prijatelju vsega, kar se mu pripetilo, odkar se nista videla. Pri tretjem kozarcu poštenega vina se tako lepo pripoveduje. Odprta je duša in srce, telesu in duhu odleže.

To pot se prijatelja nista videla skoraj celo leto. Še sama nista vedela, kaj ju je tako zadržalo.

Povečerjala sta, se jezila, na slabi kupčijski položaj, na drago potovanje in sta polagoma prešla na zasebne zadeve. — Zdravje, hvala Bogu, pri obeh še precej dobro, ampak gospod Seljan ima hude skrbi s sinom. Učiti se noče, delati ne mara.

"Prijatelj, vesel bodi, da nimaš otrok!"

Na te besede je gospod Jakopič vselej modro prikimal. Danes pa se je zamajavo zagledal v daljavo in potem nenadno rekel:

"Ampak — kaj ti naj rečem na to — jaz imam tudi fanta. Boljš zdravega otroka še nisi videl. Star je šele mesec dni in tehta šest kilogramov. Na njegovih ličecih bi se vnela vžigalica. Nikoli v življenju nisem videl nič tako smešnega kakor kadar se ta debeluščck poraska po trebuhu. Tudi to že zna. Zaradi debelosti ne more doseči trebuha, pa jo je pogodil, da gre to z enim prstom laž kakor z vsemi petimi. In to ti je zabava! Jaz se ne morem ganiti od fanta!"

"Torej ti imaš tudi potomca! To je novica! In kaj pa gospa? Kdo bi bil to rekel! No seve, sin. Po toliko letih naenkrat dedič. To sta oba vesela! Zakon brez otrok ni nič. No, iz srca ti čestitam! In tvoji gospe tudi. Takoj jutri ji napišem čestitko!"

"Za Boga te prosim ne! Moja žena ne sme o tem nič vedeti!"

900 ljudi je umoril

Indija je izvor neštetih verskih kultov in v nji so nastale tudi mnoge sekte, izmed katerih so se nekatere odlikovale po pobožnosti svojih vernikov, nekatere pa so postale posebno zloglasne, ker so njihovi pripadniki mislili, da najlažje služijo božanstvom z zločini. Ena izmed takšnih sekt, ki je postala prava črna roka vse dežele, je bila častilcev boginje Kail. Delovanje te sekte je sedaj seveda preprečeno, odnosno urejeno, da ne prestopa več meje nezakonitosti, v prvi polovici preteklega stoletja pa so bili njeni pripadniki največji morilci, kar jih pozna zgodovina.

Pripadniki tajne organizacije, ki so jo drugi ljudje le slutili, so se imenovali thugi, kar pomeni davilce. Njihova organizacija je bila izvrstno izpopolnjena in stalno se je razširjala v sorazmerju s svojim strašnim delovanjem. Njeni člani so bili menihi, fakirji, sveti možje, mirni meščani in nižji plemiči, prav tako kakor priprosti ljudje. Bistvo združenja te organizacije je bil stoletni večno enaki obred smrti. Življenje je bilo tem vernikom enako smrti in brez smrti ni moglo obstojati. Smrt rodi življenje. Člani sekte so trdno verovali, da je njihovi boginji Kali smrt prav tako prijetna kakor življenje. Oboje je potrebovala v svoje namene. S krutostmi so thugi posnemali božanstvo, da bi si prislužili večno posmrtno radost.

Člani sekte so delovali skoraj v vsakem kraju. Na zunaj se nino nič ločili od drugih ljudi. Njihovo glavno delovanje je bilo le v tem, da so zalezovali in skrivaj davili ljudi. Pridobili so si nenavadno prakso. Davili so ljudi s posebnimi svilnatimi motvozi in rutami ter so vedno skrbeli, da bi pri njegovih zločinih ni tekla kri. Delovali so vedno v več skupinah, večjih ali manjših. Bili so nenavadno spretni in previdni, da njihovih zločinov niso mogli nikdar hitro odkriti. Zločinci so iskali žrtve med vsemi plastmi prebivalstva in v vseh krajih, vendar so si najrajši izborali žrtve med tujci, ki so prihajali v Indijo kot trgovci in potniki. Imeli so zelo dobro vohunsko službo, tako da so bili vselej vnaprej obveščeni o prihodu ekspedicij ali karavan. V karavanah so imeli tudi svoje člane, nosače in vodnike, ki so na primernem kraju zavedli ekspedicijo s poti, kjer je že druga skupina thugov izkopala grobove za žrtve. Vselej so šele čez dalje časa odkrili, da so nesrečni ljudje izginili brez sledu.

Nekateri thugi so služili boginji Kali v mestih, kjer so morili mirne meščane, ki so izginjali na sprehodih, navadno zvečer.

Organizacija thugov ni uporabljala vseh članov za svoje strašno delo le od primera do primera, temveč za vsako delo. Delo jim je dodeljevala po njinovih sposobnostih in jih tudi odlikovala. Bili so razdeljeni v tri skupine. Člani prve skupine so morili, drugi kopali grobove in tretji opravljali službo vohunov. Nad skupinami so bili načelniki, ki so pa bili članstvu osebno neznani in so se med seboj spoznavali le po geslih ali znamenjih.

Oblasti so slutile, da je na delu tajna organizacija, a je niso mogle odkriti. Sorodniki ali prijatelji žrtev niso upali izdati nič podrobnejšega o zločinih, o katerih so kaj vedeli, ker so se bali maščevanja. Tako je bila policija povsem brez moči in končno se angleške oblasti tudi niso mnogo zanimale za te zločince, ker zločinci niso pozneje več iskali žrtev toliko med Evropci, da ne bi opozarjali preveč nase. Člani strašne sekte so delovali le iz verskih nagibov. Žrtve so včasih mimogrede oropali.

Delovanje te sekte so odkrili po naključju. Načelnik policije v Mersingpuru, polkovnik Sleeman je prejel prijavo, da je bil na njegovem področju prijet morilec soproge in dveh hčer nekega polkovnika v bližnjem Madrasu. Tudi v tem primeru je bil umor izvršen brez prelivanja krvi, z zadavljenjem. Morilca so spoznali po ukradenem prstanu, ki ga je skušal prodati. Sleeman je zaslišal Inda. Zločinec ni tajil, temveč se je celo pobahal, da to ni nič proti temu, kar je že storil: zadavil je že 900 ljudi. Tako je postopno bahajoč se izdal skrivnosti strašne tajne organizacije. To, kar so slutili, je bila grozna resnica. Načelnik policije v začetku ni hotel niti verjeti, da je vse res, kar mu je pripovedoval Ind, ker je mislil, da se le baha. Zato je Ind dejal, da mu lahko dokaže, da je vse res, kar govori. Svetoval mu je, naj koplje v tleh svojega doma in našel bo 13 trupel. Na veliko presenečenje Sleemana se je izkazalo, da je Ind govoril resnico. Med žrtvami so našli tudi njegovega bivšega tajnika. O teh strašnih zločinih so takoj obvestili podkralja v Kalkuti, ki je odredil precejšnjo aretacijo thugov in velik proces proti njim. Po zaslugi Inda, ki ga je zaslišal Sleeman, so prijeli tisoče zločincev. Večini so dokazali zločine in usmrtili so jih več sto, druge pa so poslali na dosmrtno prisilno delo. Sčasoma so ugotovili imena še 1,800 davilcev, ki so morili ljudi skrivaj ter so bili za to od svoje organizacije tudi odlikovani. Tudi Inda, ki je izdal skrivnosti tajne organizacije, so obsodili na smrt, toda življenje so mu podaljšali, ker je imel izredno dober spomin ter se je spominjal neštetih podrobnosti iz delovanja zločinskih thugov. Da so dokazali zločine 1.800 davilcem še potem, ko so že mnogo drugih zločincev usmrtili in poslali na prisilno delo, je tudi zasluga tega Inda. Sodniki so mogli razumeti, zakaj je izdajal svoje tovariše, čeprav ga k temu niso silili. Hladnokrvno je obdolževal zločince in jim tudi zločine dokazoval, oni pa se tudi niso zaradi tega srdili nad njim. Vsi so pač delali po verskih nagibih a izkazalo se je tudi mnogo pravih sadistov. In nihče izmed njih se ni kesal svojih zločinov in ni se jim zdela takšna nesreča, da so jih zaprli, žal jim je bilo le, da so se poslej morali odpovedati užitku, ki so jim ga nudili zločini. Zločinci so povedali preiskovalnim sodnikom, da si ne more nihče niti misliti, kdor tega še ni preizkusil, kako velik užitek nudijo zalezovanje človeških žrtev in umori. Pri tem je bilo treba pokazati dovolj diplomacije, pronicljivosti in iznajdljivosti, pa tudi zgovornosti, da zločince preslepi svojo žrtev ter si pridobi njeno zaupanje.

Po tem velikem procesu se sicer niso odpovedali povsem svoji zločinski delavnosti. Delovali so še naprej, vendar v manjšem obsegu in mnogo bolj previdno, toda organizacija je bila že odkrita in oblasti so lažje stopale zločincem na prste, kakor prej, ko so se borile zgolj z nevidnim fantomom.

JADRNICA ZOPET V TRGOVSKI SLUŽBI

Švedska jadrnica "Abraham Ryberg" je po 69 dneh vožnje iz Brazilije prispela v Boston. Jadrnica je bila prej učna ladja za švedske mornariške kadete, toda tekom sedanje vojne prevaža razno blago kot trgovska ladja.

IZMENJAVA DIVJIH ŽIVALI MED NEMČIJO IN RUSIJO

Znani Hagenbeckov živalski vrt v Stellingenu je sklenil z uradom za živalske vrtove v Moskvi dogovor, po katerem si bosta obe ustanovi izmenjali mnogo živali. Hagenbeck pošlje v Moskvo dva povodna konja, afriškega nosoroga, osem nojev in kazuarov, razne leoparde, črne pantre in jaguarje in druge živali, ki so ta čas že na poti v Rusijo. Nosorog, ki ga dobe v Moskvo, bo v Rusiji prvi po tridesetih letih. Tam bo zbujal gotovo ogromno zanimanje, pri čemer naj pripomnimo, da obišče moskovski živalski vrt vsako leto 3 milijone oseb.

Rusija pa pošlje v Nemčijo krasne sibirske tigre, ki so večji od indijskih, dalje snežne leoparde, polarne lisice, deset severnih medvedov, transkavkaške rise, vidre, kozoroge, divje ovce velikanke, altajske jelene, jelene Dibovskega, severne jelene, los, sajganske antilope, sibirske srne, redke utve, kamenarke in druge živali.

(Te živali so polovili večinoma v gozdovih in stepah širne Rusije. Iz nekaterih pokrajin pa ni dobiti nobene živali, kajti Rusi so osnovali velikanske zaščitne parke, v katerih uživajo živali popolno svobodo.

Nadaljna poročila

(Nadaljevanje s 1. strani.)

— — —

Turčija zaprla Dardanele

Turčija je vsem vladam naznanila, da je zaprla Dardanele za vse ladje, razun za one, ki imajo posebno dovoljenje od turške vlade za plovbo skozi morsko ožino in jih vodijo turški piloti. Turško vojno brodovje je odplulo iz Istanbula proti zapadu.

— — —

Athony Eden v Atenah

Angleški vnanji minister Anthony Eden se je v spremstvu šefa angleškega generalnega štaba generala sira Johna Dilla z bombnikom pripeljal v Atene ter je takoj imel konferenco z ministrskim predsednikom Korizisom in je bil pozneje tudi sprejet pri kralju Juriju.

— — —

Nemški poslanik pri knezu Pavlu

Zanesljivi viri poročajo, da bo Jugoslavija skorogotovo stopila v trozvezo Nemčije, Italije in Japonske. To domnevanje potrjuje obisk nemškega poslanika Viktorja v. Heerena pri kraljevem namestniku knezu Pavlu.

Kmalu zatem, ko je Bolgarska na Dunaju podpisala pogodbo s trozvezo, je nemški poslanik zaprosil kneza Pavla za posebno avdijenco.

Poslanik von Heern je knezu Pavlu povedal, da je pred nekaj dnevi z nemškim vnanjim ministrom Joachimom v. Ribbentropom razpravljal o Jugoslaviji in njeni vlogi v "novem redu Evrope".

Poslanik je knezu Pavlu pojasnil razvoj najnovejših dogodkov na Balkanu ter mu omenil, da se "na žalost" jugoslovanska armada mobilizira, kar velja Jugoslavijo na dan okoli $1,675,000. Nato ga je tudi opozoril, da stoje močne nemške armade na meji Jugoslavije v nekdanji Avstriji, na Madžarskem in na Rumunskem in da ima tudi Italija na njeni zapadni meji močno armado. Nato je poslanik von Heeren vprašal kneza Pavla, kaj bo Jugoslavija storila, ako bo "povabljena" v osišče. Knez Pavle mu je baje odgovoril, da bo jugoslovanska vlada o tem "ugodno" razmišljevala.

— — —

General Nedić pod varstvom

Splošno so razširjene govorice, da je bil bivši jugoslovanski vojni minister general Milan Nedić "sprejet v varstvo" in da je bil interniran nedaleč od Beograda.

General Nedić je poznan kot velik nasprotnik Nemcev in Italjanov in je tudi odločno protestiral, da bi šel ministrski predsednik Dragiša Cvetković na Hitlerjevo povabilo v Berchtesgaden.

Koledarje in Pratike dobite pri zastopniku Glasa Naroda" v Vaši naselbini.

Poučni spisi

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO. Sestavil dr. F. J. Kern. Vezano Cena $2.00

BODOČI DRŽAVLJANI naj naroče knjižico — "How to become a citizen of the United States". V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljence Cena 35c.

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trda vez Cena $1.50
Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.

GOVEDOREJA. Spisal R. Legvart. 143 strani. S slikami Cena $1.—

KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urbani.) Vez. Cena .75c

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 strani Cena 50c.

MLEKARSTVO. Spisal Anton Pevc. S slikami 168 strani.
Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena .50c

NAJVEČJI SPISOVNIK. — 156 strani. Cena .50c

NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI v PODOBI in BESEDI. Spisal Fran Erjavec, 224 strani. Broš. Cena .25c

OBRTNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez...
Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno, umetno in strojno ključavničarstvo ter železolivarstvo. Cena $1.—

ODKRITJE AMERIKE, spisal H. MAJAR. Trije deli: 162, 141, 135 strani. Cena mehko vez
Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c.

PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 251 str...
Priročna knjižica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c.

PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE
Spisal dr. F. Veber. 341 strani.
Knjigo toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti z glavnimi črtami sodobne filozofije. Cena .50c

SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. Sestavil Dr. F. Bradac. — 625 strani. Cena $1.25

UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lakmayer. 163 strani. Cena $1.—

VELIKI SLOVENSKI SPISOVNIK. Sestavil H. Podkrajšek. — 437 strani. Cena $1.—

VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani.
Zbirka zanimivih in kratkočasnih spretnosti; burke in šaljivi poskusi; vedeževalna tabela; punktiranje; zastavice. Cena $1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena .25c

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Veliki Atlas sveta

Vojujoči se narodi v Evropi vstvarjajo zgodovino. Svetovnih vesti pa ne morete razumno zasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Res," boste rekli, "toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." Toda vse drugo je res, kot ta trditev, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglavitna stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatne zemljevide, ki kažejo premenjene meje vseh držav, ki bodo prizadete vsled mirovne pogodbe, in jih boste prejeli tekom 60 dni po zaključku vojne in ko bodo podpisane mirovne pogodbe. (Listek, ki je treba izpolniti in poslati naravnost na zalagatelja, je v vsakem atlasu.) Ti dodatni zemljevidi vam bodo do zadnje natančnosti izpolnili vaš svetovni zemljevid, ki bo natančno kazal Evropo pred vojno in po vojni v celi knjigi. Ta atlas velja samo $2.75 za Združene države in $3.— za Kanado. Ta veliki atlas dobite pri KNJIGARNI "GLASA NARODA", 216 West 18th St., New York.

MOŽ SIMONE

:—: ROMAN :—:

Francoski spisal: CHAMPOL. — Preložil: LEVSTIK.

28

Sicer pa bi bil trenutek za tak pogovor slabo izbran, kajti razpoloženje lady Eleanor je bilo videti še bolj čemerno in fantastično, nego sinoči. Dokler je trajalo kosilo, so bile njene sarkastične opazke odločni potrpežljivosti Simonini v trdo preizkušnjo; šele takrat, ko se je naposled vrnila v salon in je spet sedela v svoje naslonjačo, s svojim garjevim psom na kolenih, se je nekoliko ublažila in njen ton je postal manj oduren. Kazala je do Simone nekakšno zanimanje; izpraševala je o njenih nagnenjih, običajih in navadnem življenju ter dodala:

"Vam, kot Parižanki, se mora zdeti ta hiša zelo žalostna! Bojim se, da se dolgočasite do smrti."

"Jaz se nikoli ne dolgočasim," je odkritosrčno odgovorila Simona, "in zelo ljubim življenje na kmetih; saj sem mnogo bolj Bretonka, nego Parižanka."

"Toda v moji družbi je dolgočas povsod. Oh, ne ugovarjajte, saj se poznam Stara sem, žalostna in bolna, to so trije razlogi, da sem vsakomur v napotje."

Zares je bila videti bolna od časa do časa si je z bolnostno kretnjo polagala roko na čelo.

"Glava me boli," je pojasnila, ko ni mogla več prikriti svojih bolečin..

"Ali vas moja navzočnost utruja, teta, ali vam morem nemara s čim vstreči?" je vljudno vprašala Simona.

"Ostanite, ako vam je drago, in bodite tako prijazni, pa mi dajte stekleničico s solmi, ki stoji tamle na kaminu."

V trenutku je Simona našla stekleničico, in ko je videla, da postaja obraz lady Eleanor čimdalje bolj bolesten, se je oglasila z nežno trdovratnostjo.

"Naj vam nekoliko postrežem, teta. Morali bi se vleči, tjale, na divan."

V Simonino veliko začudenje je lady Eleanor sprejela ta predlog ter celo, dočim je deklica spretno popravljala divanove blazine, s polujasnim nasmehom pripomnila:

"Človek bi mislil, da ste navajeni bolnikov . . ."

"Mislim, da. Saj sama strežem materi."

"Ali je pogostoma bolna?"

"Skoro vedno."

"Francoska dekleta ne znajo storiti koraka brez spremstva. S kom pa hodite od doma, ako je vaša mama bolna?"

"Grem pa sama, kader m klič kako važno opravilo."

"Potem ste zares prava praveata domača hči," je dejala lady Elaanor, in njen nasmeh se je izrazil razločneje.

Nato je zaprla oči in se zazglobila v misli ali v spanje; in Simona, ki se je bala, da ne bi je motila, je neslišno sedla v kotiček pri oknu ter začela gledati na dvorišče, bolj nego kdaj puščobno pod svojim gostim snežnim plaščem, katerega je močan in oster veter že utrjeval. Kmalu se je naveličala tega gledanja in se ozrla po kakšnem sredstvu, s katerim bi si mogla kratiti čas Na polici, ki ne je nahajala v dosegu njene roke, so ležale knjige. Na slepo srečo je vzela eno izmed njih. .

Kakor nalašč je bila knjiga francoska, knjiga, ki jo je dobro poznala, poslednja, ki sta jo čitali z materjo, in katere ji njen nepričakovan odhod ni dal dokončati.

Najnunjši dogodek postane vča-ih gotovega pomena. Simona je bila presenečena, ganjena malodane, kakor bi bila v daljni tujini srečala rojaka — prijatelja. Odprla je knjigo, kjer je bila prenehala in začela čitati.

Lady Eleanor se ni ganila. Pes je leno dremal pred pečjo. Osamljena v tem splošnem molčanju, se je Simona polagoma zatopila v svoje čtivo, in dočim je prebirala znane ji strani, so se je vnovič polaščale njene običajne misli. To, kar jo je obdajalo, je izginilo in se izpreminjalo, in na tem svojem mirnem mestu, kot bolniška čuvarica, je tupatam lahko zasanjala, da je še doma in čuva nad svojo materjo.

Par ur je tako preteklo in prineslo njenemu trudnemu čutu prvi počitek v teh strahopetnih dneh. Naenkrat pa je nekaj prekinilo ta počitek in nenadno, ostro, strašno neprijetno presenečenje je vzdramilo Simono.

Zazdelo se ji je, da je nekdo navzoč, ki jo gleda. Njene oči so se brzo odtrgale od knjige in se obrnile k lady Eleanor. Lady Eleanor je ležala nepremično liki kip, in njene trepalnice so bile zaprte. Simone pa njen občutek ni zapustil. Ogledala se je po sobi. Vstopil ni bil nihče. Vse je bilo na istem prostoru, istem redu. Nič ni dihalo, ni živelo in se gibalo. Samo rdeči zastor je v svojih gubah jedva vidno trepetal, kakor da se je ravnokar zganil.

Takrat se je v Simonini domišljiji z neumevno živahnostjo obnovila sinočja bojazen, brezumna, nepremagljiva radovednost jo je navdala in se je polastila, tako da je pozabila na vsakršno diskretnost. Vstala je in stopila proti zastoru, s trdnim namenom, da konča svoj dvom in se prepriča, da ni ničesar tam zadaj, ničesar sumljivega, in da so bila njena čudna ugibanja zgolj otročarija. Že se je malodane dotikala čaršuna, kar se ji iztegnjena roka nenadoma povesi. .

Lady Eleanor se je bila ravnokar s trdo kretnjo vzravnala na kanapeju in njene široko odprte oči so bile mesto, polujasne zaspanosti človeka, ki se drami, polne fosforne luči, liki oči mačke, kadar se je polašča jeza. Nekaj trenutkov je tlačila Simono nepopisna groza, toda zrenice lady Eleanor so skoro hipoma uganite, odprle so se ji ustnice in s svojim najmirnejšim glasom je izpregovorila:

"Ker ste pokoncu, draga moja, bodite tako dobra in pozvonite za čaj."

Nezgoda je ostala pri tem, ako je sploh bila nezgoda, kajti niti besedice niti znamenja ni bilo, ki bi moglo potrditi Simono v čudni sumnji, ki ji je bila prešinila um.

Vendar pa jo je nekaj tlačilo in ji postajalo čimdalje bolj nerodno vedno bolj jo je motila načelna malobesednost lady Eleanor, da si ni več upala ponoviti sinočnji nesrečni poizkus in prekiniti položaj, ki se je moral itak v najkrajšem času razvozlati sam od sebe.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Moderno preseljevanje narodov

Vsem nam je znana še iz šolskih klopi ona zgodovinska doba, ki zaključuje stari vek in ki so jo nemški znanstveniki označili kot dobo preseljevanja narodov. Znan je potek tega silovitega gibanja ljudskih množic, ki je dokončno odločilo usodo rimskega cesarstva. Iz osrčja Azije se je iztrgalo divje hunsko pleme ter sprožilo premikanje sarmatskih in germanskih ljudstev, da so v poplahu bežala pred strašnimi Mongoli Atile iz današnje Ukrajine in Sednograške noter v Galijo, Španijo in celo v severno Afriko.

Sodobno preseljevanje narodov se vrši v nekoliko drugačni obliki, toda v neprimerno večjem obsegu. Dočim ima preseljevanje narodov ob koncu starega in ob začetku srednjega veka čisto elementaren značaj ter so se bežeča plemena napotila v svet pod vtisom strahovitega preplaha v popolno negotovost brez določenega smotra, se danes vrše preselitve po skrbno izdelanem načrtu, v največjem redu, njih gibalna sila pa ni več strah, marveč državna potreba in misel naronde koncentracije. Največji napor v tem pogledu je v zadnjih dveh desetletjih izvršil ruski narod. Tu je šlo za preselitev milijonov v predele, ki v zgodovini človeštva še nikoli niso bili naseljeni, ampak so do današnjih dni ležali prazni in neizrabljeni. Moskovska vlada je načrtoma odstranila šibkost ogromne sovjetske države, ki je bila v tem, da je bilo njeno zapadno krilo pregosto naseljeno, vzhodni, neizmerno bogati, toda skoro neobljudeni predeli pa so kričali po naseljenikih, ki naj bi dvignili bogastva zemlje v korist celokupnosti. Rusko preseljevanje je čisto notranjega značaja in v ničemer ne prizadeva interesov drugih narodov. Moskovska vlada je z enostavno odredbo odkazala sto in stotisočem nova bivališča v zapadni in vzhodni Sibiriji, kjer so začela iz zakotnih sel rasti velika mesta z živahno industrijsko dalovnostjo, mesta ki so v položaju, da preživljajo sama sebe, poleg tega pa donašajo tudi državni skupnosti korist. Drugi, sicer znatno manjši val naselnikov, je šel na sever za polarni krog ter je tudi te od pradavnine prazne kraje vklenil v gospodarsko področje ruskega naroda. Mesti Kirovsk na skrajnem severu in Komsomolsk na skrajnem vzhodu omejujeta ta silni in zdravi napor ruskega naroda. Proces še davno ni zaključen, pokazal pa je že sedaj, da se je azijsko krilo države ojačilo, in da ni skoro v ničemer več odvisno od evropskih pokrajin, niti glede prehrane, industrijske proizvodnje, niti glede obrambe meje. Človeška reka pa še vedno teče na vzhod in kadar bodo izdani zaključni podatki o tem preseljevanju, se bo pokazalo, da svet še ni videl tako mogočnega preseljevanja, tako glede preseljenih milijonov duš, kakor glede poseljenega prostranstva.

Dočim se v Rusiji vrši v velikem obsegu preseljevanje zaradi razselitve pregosto naseljenih predelov in zaradi smotrnejše izrabe gospodarskih virov, imamo v Srednji Evropi zaradi bistveno različnih razmer povsem nasprotni pojav preseljevanja. Njega povzročitelj je politična volja Velike Nemčije, oprta na soglasje vsega nemškega naroda toda brez radevoljnega pristanka tistih narodov, ki jih soprizadeva to velikansko preseljevanje ljudstva. Osnovna državna misel Velike Nemčije zahteva osredotočenje nemškega življa na strnjenem in zaokroženem ozemlju. Misel vodje nemškega naroda je nedvomno občudovanja vredna. Popraviti hoče neugodne posledice razvoja preteklih stoletij, ko se je nemški življ razsul po pokrajinah vzhodne in jugovzhodne Evrope, ter s tem odtegnil državi in narodu na stotisoče dragocenih sil. Res je sicer, da so nemški izseljenci povsod našli ugodne življenjske pogoje za dober obstanek. Toda nemški otoki so se v tujem okolju postopoma raznarodovali, se odtujevali nemštvu in zlasti v rasnem pogledu podlegali mešanju z drugimi narodi, kar smatra nemška uradna doktrina za veliko zlo.

Pri dinamičnem značaju nemške politike je od zamisli do uresničenja le korak, ki ga merodajni nemški krogi ne odlašajo radi. Osredotočenje nemškega življa na področju sedanje Velike Nemčije se kljub vojni, ki itak nalaga državi celo vrsto novih nalog, izvaja z železno doslednostjo. V dosego svojega cilja se poslužuje nemška državna politika treh različnih načinov. Prvi je ta, da si enostavno pripoji one pokrajine, ki meje na Nemčijo in ki so imele po ljudskem štetju izpred 30 let vsaj relativno nemško večino. Kakor smo videli pri priključitvi sudetskega ozemlja, se ta kriterij ne jemlje preveč strogo, kadar gre za zaokroženje pripojene posesti.

Drugi način je, da kliče iz tujine svoje narodne pripadnike, kjer žive tako daleč v tujem svetu, da bi jih še tako smelo potegnjene meje nemškega življenjskega prostora ne zajele v Veliko Nemčijo. To so pretežno Nemci iz dežel, ki so tekom dogodkov postale nesporno politično področje Moskve: Baltske države, vzhodni del Poljske, severna Bukovina in Besarabija. Omembe vredno je, da nemški narod več ne računa na one stotisoče Nemcev, ki so naseljeni v sovjetski Ukrajini ali v republiki povolških Nemcev. Dvajsetletna vzgoja doraščajočih pokolenj v sovjetskem pravcu je povzročila, da bi se ti preseljenci v Nemčiji čutili izkoreninjene ter bi tako ostali neljub političen življ v novi domovini, ako bo naposled bila Moskva soglasna z njih preselitvijo. Tretji način je odpoved na del narodnega ozemlja z istočasno preselitvijo nemškega ljudstva v nove pridobljene pokrajine Velike Nemčije. Ta primer — južna Tirolska — najbolj dokazuje trdno voljo raiha po osredotočenju vsega nemštva na enotnem strnjenem prostoru. Izselitev Nemcev iz južne Tirolske je bila odgodena, kar je v ostalem odrejeno tudi za nekatere druge nemške manjšine v tujih državah. Nobenega dvoma ne more biti, da bo zmagovita Nemčija tudi še preostalo svojo narodno diasporo poklicala v svoje meje. Kjer tedaj ta problem še ni načet, ni s tem rečeno, da je odložen in opuščen.

Pri notranjem preseljevanju v Rusiji smo videli, da neprimerno večje preseljevanje ljudstva ni šlo nikomur v škodo, ker je poselilo samo doslej neobljudene predele. V Nemčiji je stvar bistveno drugačna. Nemčija sama na sebi je že itak ena izmed najgosteje naseljenih držav Evrope in za nove priseljence je prav težko najti primernih prostorov. To kočljivo vprašanje pa je preselitvena komisija rešila prav radikano. Ves prostor, kolikor ga je potrebno za stotisoče nemški preseljencev ter za stotisoče onih Nemcev, ki jih vlada namerava preseliti na vzhod iz zapadne Nemčije, ves ta potrebni prostor se enostavno odreže od poljskih narodnih tal. Dosedanji lastniki zemlje morajo brez odškodnine zapustiti pradedovska tla ter oditi dalje na vzhod, kjer so jim odkazana nova zemljišča. zopet brez odškodnine odtujena dotedanjim lastnikom. Dasi nemške oblasti naglašajo, da je s tem tudi poljsko ozemlje očiščeno tujih narodnih otokov, smo vendar čuli zadnje dni, da so prisilnim izseljencem iz Lorene dali izbiro, da odidejo v nezasedeno Francijo ali pa na Poljsko, s čimer bi se med Poljaki ustvarili novi jezikovni otoki tujerodcev. Problem osredotočenja nemškega življa je tedaj silno težke in delikatne narave, ker po svojem bistvu ni samo problem nemškega naroda, marveč zadeva življenjske koristi drugih narodov tem jačje, ker gre enostavno preko njih in proti njim. Vse te trdote in ostrote, ki nosijo v sebi bistveni znak vojnega časa in vojnim prijemov, zahteva ustvaritev novega reda v Evropi po novem nauku osiščnih sil. Zdi se, da to preseljevanje narodnih množic ni najmanjša težkoča, ki jo bo treba premagati na vsak način pa zadeva v živo nemške stotisoče in nenemške milijone.

Pošljite nam

$1

in mi vam bomo pošiljali 2 meseca

"Glas Naroda"

in prepričani smo, da boste potem stalni naročnik.

ŽENSKE NA POŠTNIH ZNAMKAH.

Razen simboličnih slik in kronanih glav so prišle slike žen sorazmerno pozno na poštne znamke, šele v začetku tega stoletja. Prve so izdale Združene države poštno znamko s sliko ženske in sicer leta 1903. Slika je predočala Marto Washington, ženo prvega predsednika Združenih držav. Po štirih letih so v Ameriki zopet izdali znamko s sliko žene. Na tej znamki je bila slika Indijanke Pocahontas. Tudi tretja znamka s sliko ženske je bila izdana v Združenih državah in sicer leta 1928. Slika je prikazovala preprosto državljanko Molly Pitscher. To je slika junakinje, ki je v bitki pri Monmouthu leta 1778 potegnila za seboj v napadu ameriške oddelke k zmagi. Leta 1935 so v Združenih državah izdali ob priliki materinskega dne znamko s sliko matere slikarja Wistlerja. Leta 1936 pa je bila na znamkah ovekovečena Susana B. Anthony, ustanoviteljica gibanja za žensko volilno pravico ameriških žen. Tudi druge države so ovekovečile žene na znamkah. Tako je na primer Mexiko izdal znamko s sliko bojevnice za svobodo Leone Vicario. Ta junakinja se je odlikovala v boju proti Španccm. Kolumbija je izdala ob 100 letnici svoje samostojnosti jubilejno znamko, ki je prikazovala Policarpo Salavarieto, znano pod popularnim imenom La Pola, ki se je zavzemala za osvoboditev svojega zaprtega ženina in je bila v boju za svobodo skupno z njim usmrčena. Francija je počastila šele leta 1929 ženo z znamko in je prikazala na nji narodno junakinjo Devico Orleansko.

Prva pesnica, ki je bila ovekovečena na znamkah, je kubanska pesnica Gertruda Comez de Avellaneda, in sicer l. 1914 o priliki 100 letnice njenega rojstva. Zanimivo je, da označujejo Kubanci to pesnico kot največjo pesnico vseh dob.

Italija je ovekovečila leta 1930 na znamki ženo Garibaldija. Španija je v svoji seriji "Bojevnik za svobodo" izdala dva portreta žen. Na eni je prikazana Concepcion Arenal, ki je leta 1864 kot generalna inspektorka kaznilnic reformirala kazensko pravo in ustanovila časopis "Iberia", na drugem portretu pa je bila prikazana Marianna Pineda, ki je bila v starosti 27 let usmrčena, ker je šivala prapore za upornike.

V Turčiji so za kongres žen v Carigradu izdali celo vrsto poštnih znamk s slikami slavnih žen. Med drugimi so bile slike: izumiteljice radija Marie Curie, pisateljice Selme Lagerloff, Siegrid Undset in Gracie Deledde.

Rojake prosimo, k o pošljajo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

R. H. JOHNSON & CO.
INVESTIRANE VREDNOTICE
64 WALL STREET NEW YORK
Boston Philadelphia Troy, N. Y.
Wilkes Barre, Pa. Albany, N. Y.

Nudimo, brez vsake obveznosti od vaše strani, popolno analitično postrežbo v delnicah in bondih, ki jih že imate ali pa jih nameravate kupiti.

Pišite po naše poročilo o železniških delnicah, katere jamči New York Central Železnica z letnim dohodkom nad 9%.

Poslužite se tega kupona.
1. Prosim, določite priloženi seznam mojih investicij ☐ Čekirajte
2. Prosim, pošljite mi Vaše poročilo po New York Central zajamčenih delnic ☐ Čekirajte
Moje ime .....
Naslov .....

SLOVENSKO - AMERIKANSKI
Koledar :: ZA LETO :: 1941
Pestra zbirka kratkih povesti, zanimivih člankov in poljudnih razprav iz zgodovine, zemlje- in narodo-pisja; kratkih zanimivosti iz vseh dob in delov sveta . . . Informativna knjiga za vsakega rojaka, ki zasleduje svetovne dogodke.
Čitajte zanimiv članek:
"O LOVU IN LOVCIH,"
ki ga je spisal Fr. Troha.
Slovenic Publishing Company
216 W. 18th Street New York, N. Y.
Cena 50c
Vsoto lahko pošljete v znamkah po 2 ca. 3 cente, če prebivate v Združenih državah.
Posebna priloga:
Trije zemljevidi v barvah: EVROPA LETA 1914.; EVROPA PRED SEDANJO VOJNO; EVROPA l. 1940
NAROČITE GA ŠE DANES
Slovensko-Amerikanski Koledar za l. 1941, Velika Blaznikova Pratika za l. 1941, in Priročni Atlas (38 barvanih zemljevidov) — vse skupaj $1.